

Дрокина А. С. Формирование информационной компетентности будущих учителей начальной школы в условиях обновления образования.

В статье рассматривается одна ключевых проблем совершенствования профессиональной подготовки педагогических кадров в условиях обновления образования. На основе ведущих идей Концепции Министерства образования и науки Украины "Новая украинская школа. Пространство образовательных возможностей" выяснено необходимость подготовки высококвалифицированных, конкурентоспособных учителей начального звена образования, способных эффективно использовать средства информационно-коммуникационных технологий с целью оптимизации учебно-воспитательного процесса начальной школы. На основе научных обобщений педагогических идей и опыта, определена сущность информационной компетентности учителей начальной школы, обосновано ее значимость в их будущей профессиональной деятельности. В представленном исследовании раскрыта специфика формирования информационной компетентности у будущих учителей начальной школы в процессе их профессиональной подготовки в педагогическом вузе. Выяснено, что сформированная информационная компетентность учителя начальной школы является важным показателем его конкурентоспособности и профессионализма, в том числе готовности эффективно осуществлять профессиональную деятельность в условиях модернизации образования.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, информационная компетентность будущих учителей начальной школы, модернизация образования, подготовка будущих учителей начальной школы.

Drokina A. S. Formation of information competency of future primary school teachers under the conditions of education update.

The article deals with one of the key problems of improving the professional training of pedagogical staff under the conditions of education update. Based on the leading ideas of the Concept of the Ministry of Education and Science of Ukraine "New School. The space of educational opportunities" clarified the need for training of highly skilled, competitive teachers of the initial education, able to effectively use the means of information and communication technologies in order to optimize the educational process of primary school. On the basis of scientific generalizations of pedagogical ideas and experience, the subject matter of information competency of primary school teachers was determined, its significance in their future professional activity was justified. The presented study reveals the specifics of the formation of information competency among future primary school teachers in the process of their professional training in a pedagogical higher education institute. It was found out that the formed information competency of the primary school teacher is an important indicator of its competitiveness and professionalism, including readiness to carry out professional activity under conditions of education update.

Keywords: information and communication technologies, information competency of future primary school teachers, education update, preparation of future primary school teachers.

УДК 378.091.12.011.3-051:81/243:159.922-021.464

Калугіна Т. В.

**ДИНАМІКА ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ
ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ
ВИЩОЇ ОСВІТИ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ**

У статті розглянуто проблему готовності викладачів іноземної мови до професійного саморозвитку; виокремлено етапи процесу професійного саморозвитку викладача іноземної мови у закладах вищої освіти І-ІІ рівнів акредитації; окреслені шляхи підготовки та вдосконалення професійної майстерності викладача іноземної мови у закладах вищої освіти І-ІІ рівнів акредитації, які знаходиться у площині пріоритетних завдань освітньої політики України, адже сьогодні викладач у закладах вищої освіти І-ІІ рівнів акредитації розглядається не тільки як ключова фігура навчально-виховного процесу, а й як активний учасник змін, що відбуваються у світі загалом. Професійний саморозвиток викладачів іноземної мови – це свідомою робота щодо вдосконалення своєї особистості, яка реалізується в житті як професіонал, спрямована на

розвиток своїх професійних знань, умінь і навичок, які забезпечують зростання професійної компетентності викладачів іноземної мови, неперервний особистісний розвиток і успішну професійну реалізацію.

Ключові слова: професійний саморозвиток, викладач іноземної мови, професійно-педагогічна компетентність.

Проблема професійного саморозвитку, як ніколи гостро, постає на часі реформування системи всіх ланок професійної освіти. Тільки критично мислячий, креативний, рефлексивний, готовий до постійного удосконалення педагог здатен виховати нове вільне покоління української нації. Проведене нами емпіричне дослідження показало реальний стан готовності до професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації.

Констатувальний етап педагогічного експерименту встановив певні компоненти готовності до професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації, які потребують підвищення, адже їхній рівень є середньо-популярним. Такими компонентами були: операційно-діяльнісний, потребово-мотиваційний, рефлексивно-ціннісний, соціально-комунікативний.

Ефективність впровадження окреслених нами педагогічних умов професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації перевірялася експериментальним шляхом. З вибірки дослідження було виділено по дві групи викладачів, що утворили, відповідно: контрольну групу (в якій не проводилося ніяких формувальних впливів) і експериментальну групу (яка піддавалася формувальним впливам).

Обсяг кожної з груп становив 30 досліджуваних. Участь респондента у програмі і, відповідно, визначення приналежності до тієї чи іншої групи проводилося за допомогою випадкового вибору.

Показниками ефективності впровадження педагогічних умов професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації щодо мотиваційної сфери були значення кожного з інтегральних компонентів готовності до професійного саморозвитку: операційно-діялісного, потребово-мотиваційного, рефлексивно-ціннісного та соціально-комунікативного. Передбачалося, що середньогрупові значення за цими компонентами у експериментальній групі викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації мають суттєво підвищитися. Оцінка ефективності проводилася за допомогою відповідних статистичних критеріїв.

1. *t*-критерій Стьюдента для незалежних вибірок. Цей критерій застосовувався для оцінки статистичної значущості відмінностей між контрольною та експериментальною вибірками. Висувалася гіпотеза, що на етапі до експерименту середні значення показників компонентів готовності до професійного саморозвитку статистично значуще не відрізняються в контрольній і експериментальній вибірках. Тоді як після експерименту статистичні відмінності між цими групами повинні бути статистично значущими. Відповідно, критерій має свідчити про те, що в експериментальній групі рівень компонентів готовності до професійного саморозвитку став більш високим, ніж у контрольній.

2. *t*-критерій Стьюдента для парних (залежних) вибірок. Він призначався для перевірки статистичної значущості відмінностей між двома залежними вибірками: вибірка до початку експерименту (як контрольна, так і експериментальна) порівнювалася з вибіркою після експерименту. Передбачалося, що в контрольній групі статистично значущих змін до та після експерименту спостерігатися не буде, тоді як в експериментальній такі зміни будуть зафіксовані. Причому вектор цих змін буде характеризуватися підвищенням рівня показників операційно-діялісного, потребово-мотиваційного, рефлексивно-ціннісного, соціально-комунікативного компонентів.

Необхідно зауважити, що для того, щоб формувальні впливи вважалися ефективними, необхідно одночасне дотримання умов, як за *t*-критерієм Стьюдента для незалежних

вибірок, так і для парних вибірок. Результати аналізу ефективності проведеної програми представлені в таблицях 1-4. Усі таблиці однозначно свідчать, що на до експериментальному етапі розбіжностей між експериментальною та контрольною групами не виявлено, що вказує на коректно проведену процедуру формування складу груп.

Таким чином, метою формувального експерименту є експериментальна перевірка ефективності впровадження педагогічних умов професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації.

Основними етапами формувального експерименту були: прогностичний, організаційний і практичний.

Прогностичний етап формувального експерименту полягав у розробці мети, завдань та основних напрямів його проведення. На цьому етапі було здійснено теоретичне обґрунтування педагогічних умов у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації на професійний саморозвиток викладачів іноземної мови.

На організаційному етапі основна увага приділялася обґрунтуванню і підбору відповідного матеріально-технічного та методичного забезпечення експерименту. З метою підготовки до практичного етапу формувального експерименту була визначена експериментальна група.

Практичний етап формувального експерименту здійснювався на основі розробленого експериментального комплексу, який передбачав авторський спецкурс, а також особистісно орієнтовані форми викладання теоретичного матеріалу (лекція-дискусія, лекція-прес-конференція, лекція-діалог); практичні заняття, на яких впроваджувались інноваційні методи навчання (метод синектики, метод конкретної ситуації, метод проектів, метод "мозкового штурму", метод створення ситуації інтересу, метод опори на життєвий досвід), вирішувалися проблемні педагогічні ситуації; використовувалися психолого-педагогічні тренінги; самостійна робота (підготовка мультимедійних презентацій, різнопланових видів наукових робіт тощо).

Т а б л и ц я 1

Результати аналізу ефективності окреслених педагогічних умов за показником операційно-діяльнісного компонента

	Експериментальна група	Порівняння	Контрольна група
До експерименту	M = 33,033 $\sigma = 3,439$	t = 0,452 p = 0,653	M = 33,933 $\sigma = 5,605$
Порівняння	t = 0,974 p = 0,338		t = 1,439 p = 0,161
Після експерименту	M = 33,933 $\sigma = 4,988$	t = 0,914 p = 0,365	M = 32,733 $\sigma = 5,112$

Примітка: * – статистично значущі розбіжності при порівнянні ($p < 0,05$).

У таблиці 1 розглянуто результати за показником операційно-діяльнісного компонента. При порівнянні статистично значущих розбіжностей ($p < 0,05$) не виявлено. Адже операційно-діяльнісний компонент передусім характеризує ступінь засвоєння практичних навичок та умінь, готовність до професійних випробувань, що формується переважно в освітньому процесі.

При порівнянні статистично значущих розбіжностей ($p < 0,05$) не виявлено. Адже операційно-діяльнісний компонент передусім характеризує ступінь засвоєння практичних навичок та умінь, готовність до професійних випробувань, що формується переважно в освітньому процесі.

Таблиця 2 презентує результати аналізу ефективності окреслених педагогічних умов за показником потребово-мотиваційного компонента.

Таблиця 2

**Результати аналізу ефективності окреслених педагогічних умов
за показником потребово-мотиваційного компонента**

	Експериментальна група	Порівняння	Контрольна група
До експерименту	M = 49,667 $\sigma = 6,266$	t = 0,130 p = 0,897	M = 49,400 $\sigma = 9,287$
Порівняння	t = 2,383* p = 0,024		t = 1,505 p = 0,143
Після експерименту	M = 55,333 $\sigma = 11,914$	t = 2,010* p = 0,049	M = 49,733 $\sigma = 9,534$

Примітка: * – статистично значущі розбіжності при порівнянні ($p < 0,05$).

Аналіз результатів, поданий у таблиці, показує, що програма в цьому аспекті досягла успіху. Адже в експериментальній групі рівень потребово-мотиваційного компонента зріс на 11,4%, і це зростання було статистично значущим на рівні $p < 0,05$. У підсумку з'явилися розбіжності між експериментальною та контрольною групами, які також були статистично значущими на рівні $p < 0,05$. Тобто у викладачів іноземної мови можна відзначити зростання професійної мотивації, спрямованості на професійний саморозвиток, високий рівень домагань тощо.

У таблиці 3 подано результати аналізу за показником рефлексивно-ціннісного компонента. З огляду на аналіз результатів, зафіксований у цій таблиці, можна зробити висновок, що застосовані формувальні впливи сприяли зростанню складових рефлексивно-ціннісного компонента. Так, в експериментальній групі рівень цього компонента готовності до професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації зріс на 10,7%, і ця зміна була статистично значущою на рівні $p < 0,05$. У результаті було виявлено розбіжності між експериментальною та контрольною групами, які також були статистично значущими на рівні $p < 0,05$. Таким чином, у викладачів іноземної мови можна констатувати зростання усвідомленості цінності власного професійного саморозвитку, бачення власних недоліків та слабких сторін, які перешкоджають саморозвитку, здатності до адекватного самоаналізу себе як професіонала.

Таблиця 3

**Результати аналізу ефективності окреслених педагогічних умов
за показником рефлексивно-ціннісного компонента**

	Експериментальна група	Порівняння	Контрольна група
До експерименту	M = 21,667 $\sigma = 2,339$	t = 0,362 p = 0,719	M = 21,400 $\sigma = 3,286$
Порівняння	t = 3,146* p = 0,004		t = 1,439 p = 0,161
Після експерименту	M = 24,000 $\sigma = 4,111$	t = 2,610* p = 0,011	M = 21,467 $\sigma = 3,371$

Примітка: * – статистично значущі розбіжності при порівнянні ($p < 0,05$).

Таблиця 4 ілюструє результати аналізу ефективності впровадження окреслених педагогічних умов професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації за показником соціально-комунікативного компонента. Аналіз результатів, поданий у таблиці, показує, що формувальна технологія у цьому аспекті досягла успіху. Адже в експериментальній групі рівень соціально-комунікативного компонента виріс на 9,6%, і це зростання було статистично значущим на рівні $p < 0,05$. В результаті зареєстровано розбіжності між експериментальною та

контрольною групами, які також були статистично значущими на рівні $p < 0,05$. Відповідно, можна констатувати, що впровадження окреслених педагогічних умов професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації дозволили підвищити рівень соціальних навичок та комунікативні здібності у експериментальної групи.

Таблиця 4

Результати аналізу ефективності окреслених педагогічних умов за показником соціально-комунікативного компонента

	Експериментальна група	Порівняння	Контрольна група
До експерименту	M = 27,133 $\sigma = 3,997$	t = 0,928 p = 0,357	M = 25,967 $\sigma = 5,605$
Порівняння	t = 2,917* p = 0,007		t = 1,409 p = 0,169
Після експерименту	M = 29,733 $\sigma = 6,192$	t = 2,332* p = 0,023	M = 26,133 $\sigma = 5,758$

Примітка: * – статистично значущі розбіжності при порівнянні ($p < 0,05$).

Аналіз результатів експерименту показав, що викладачі іноземної мови почали краще розуміти сутність поняття “професійний саморозвиток”, добре опанували знаннями про сутність і компоненти професійного саморозвитку й усвідомили необхідність подальшого його формування. Опитування викладачів іноземної мови підтвердило наявність позитивних зрушень. Ми отримали такі відповіді: “Мені здавалося, що я знаю про себе і свою професію все, проте, вивчаючи спецкурс, я зрозуміла, що мені ще потрібно багато вдосконалюватися”. “Вивчаючи спецкурс, я здобула багато знань про свої ресурсні можливості, планування кар’єри, подолання конфліктів, способи підвищення власної самооцінки”. “Раніше я не замислювалася над тим, як треба себе поводити у студентській аудиторії (ходити, розмовляти, організовувати свою роботу в освітньому процесі), проте тепер я знаю, як треба поводитися, щоб бути впевненою у собі”. “Ніколи не думала, що педагогові потрібне вміння самопрезентації та самоменеджменту”. “Дуже сподобалось моделювання ситуацій педагогічної діяльності, а ще – вміння переконувати різних за типом батьків”.

Узагальнену динаміку зміни компонентів професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації представлено на рисунках 1-2.

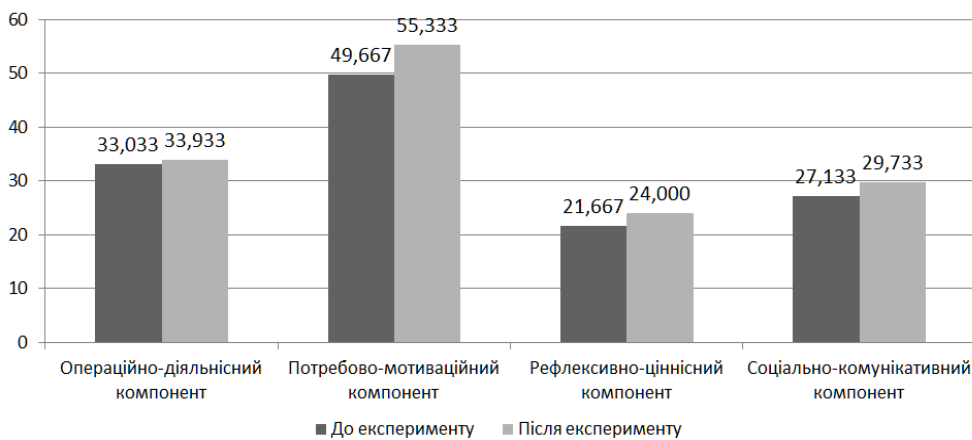

Рис. 1. Показники компонентів професійного саморозвитку в експериментальній групі

Отже, проведене обґрунтування ефективності окреслених педагогічних умов професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації показало, що формувальні впливи дозволили підвищити рівні таких компонентів професійного саморозвитку, як потребово-мотиваційного, рефлексивно-ціннісного та соціально-комунікативного.

Рис. 2. Показники компонентів професійного саморозвитку в контрольній групі

Тим самим доведено, що зазначена технологія здатна сприяти формуванню професійної мотивації, спрямованості на професійний саморозвиток, високого рівня домагань, усвідомленості цінності власного професійного саморозвитку, бачення недоліків, розвивати соціальні навички та комунікативні здібності.

Т а б л и ц я 5

Результати ефективності окреслених педагогічних умов професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації (за інтегральним показником)

	Експериментальна група	Порівняння	Контрольна група
До експерименту	високий (n = 4) достатній (n = 15) низький (n = 11)	$U_e = 437$; $U_k = 338$ $U_e > U_k$; $p = 0,05$	високий (n = 4) достатній (n = 16) низький (n = 10)
Порівняння	$U_e = 279,5$; $U_k = 338$ $U_e < U_k$; $p = 0,05$		$U_e = 424$; $U_k = 338$ $U_e > U_k$; $p = 0,05$
Після експерименту	високий (n = 11) достатній (n = 16) низький (n = 3)	$U_e = 308$; $U_k = 338$ $U_e < U_k$; $p = 0,05$	високий (n = 4) достатній (n = 18) низький (n = 8)

Примітка: U-критерій Манна-Уїтні, статистично значущі розбіжності при ($U_e < U_k$).

Результати аналізу ефективності окреслених педагогічних умов професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації за інтегральним показником подано в таблиці 5 та діаграмі (рис. 3) і засвідчують, що в експериментальній групі змінився розподіл викладачів іноземної мови за рівнями сформованості готовності до професійного саморозвитку.

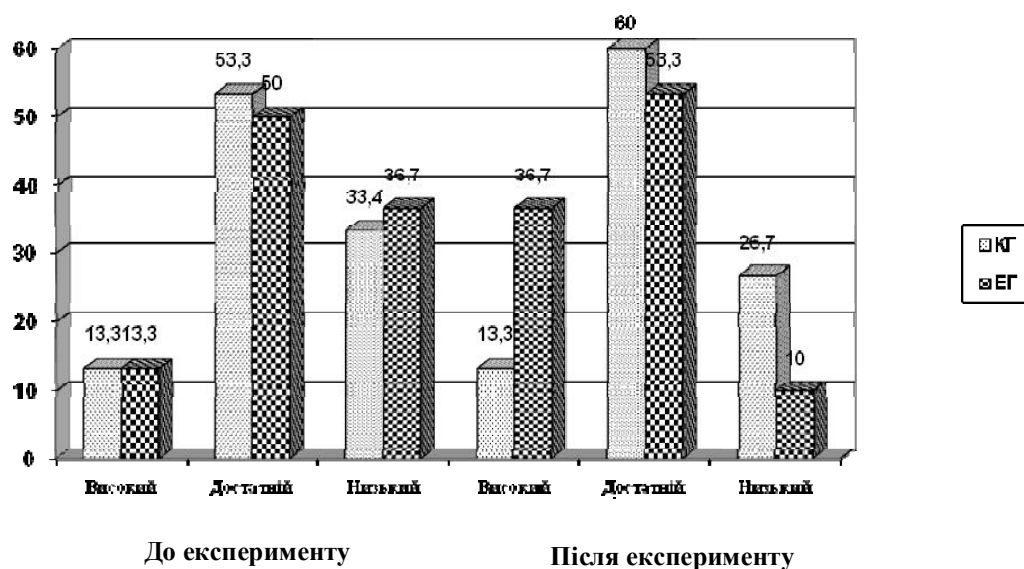

Рис. 3. Розподіл викладачів іноземної мови за рівнями сформованості готовності до професійного саморозвитку за інтегральним показником

Показники високого рівня зросли, достатнього і низького – істотно зменшилися. Тоді як у контрольній групі, яка не піддавалася формувальним впливам, результати розподілу готовності до професійного саморозвитку за інтегральним показником зовсім не змінилися.

Проведено експериментальне дослідження окреслених педагогічних умов професійного саморозвитку викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації. Виявлено, що поняття “професійний саморозвиток” переважна більшість опитаних пов’язує з удосконаленням власного “Я”, самовдосконаленням, знаннями, цілеспрямованістю, мотивацією, комунікабельністю тощо, при цьому зазначаючи, що у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації не створено необхідних умов для професійного саморозвитку викладачів іноземної мови. Визначено, що підвищення рівня свого професійного саморозвитку пов’язується педагогами з професійним та особистісним розвитком. За суб’єктивними уявленнями викладачів іноземної мови саморозвиток фахівця – це безперервний процес, найбільш важливими методами формування готовності до професійного саморозвитку є самоосвіта, бесіда, самовиховання, самовдосконалення.

Встановлено, що за своїми індивідуально-типологічними особливостями педагоги належать до раціонального типу. Показано, що “Я-концепція” викладачів іноземної мови є достатньо розвинутою, вони вірять у свої сили, здібності, енергію, самостійність. Вони схильні схвалювати себе, але ці переконання суттєво залежать від зовнішньої оцінки, зацікавлені самі собою і впевнені у своїй цікавості для інших, при чому здатність до самокерування та до саморозуміння вважаються такими особливостями, що потребують подальшого розвитку.

Висновки. Визначено, що для викладачів іноземної мови характерна орієнтація на відстоювання своїх ідей, постанову перед собою високих цілей намагання їх здійснити. Визначено сформованість професійно-педагогічної спрямованості та стійкість інтересу до педагогічної діяльності, що гарантує стабільність мотивації до подальшого освоєння педагогічної майстерності. Показано, що викладачі іноземної мови прагнуть до саморозвитку, їхнє прагнення базується на самооцінці своїх якостей, що сприяють саморозвитку, а також на оцінці проекту педагогічної підтримки як можливості професійної самореалізації. Виявлено, що у викладачів іноземної мови внутрішня мотивація переважає над зовнішньою позитивною мотивацією і зовнішньою негативною мотивацією.

Проведено операціоналізацію теоретично обґрунтованих структурних компонентів професійного саморозвитку та побудовано узагальнений особистісний профіль професійного саморозвитку викладачів іноземної мови. Показано, що вираженість таких інтегральних компонентів професійного саморозвитку, як операційно-діяльнісного, потребово-мотиваційного, рефлексивно-ціннісного та соціально-комунікативного, є середньою, а когнітивно-пізнавального – високою.

Показано, що стимулюючі чинники переважали за своїм впливом чинники, що заважають саморозвитку викладачів іноземної мови. Встановлено, що створення атмосфери, в якій викладачів іноземної мови здатний зацікавитися професією, здобути визнання в колективі та подолати певні перешкоди, пов'язані з обмеженістю інформаційних та інших ресурсів, активізує когнітивно-пізнавальний компонент професійного саморозвитку. Зазначено, що соціально-психологічний клімат, в якому існує організаційна підтримка з боку адміністрації та інформаційна – з боку інших фахівців, сприяє операційно-діяльнісному та рефлексивно-ціннісному компонентам. У свою чергу, створення педагогічних умов освітнього середовища, в яких студент має можливість здобути визнання в колективі та зацікавитись педагогічною діяльністю, розкриває різні аспекти потребово-мотиваційного компонента, а творче і інновативне середовище у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації – соціально-комунікативного. Розглянуті закономірності покладено в основу формувального експерименту.

Використана література :

1. *Калугіна Т. В.* Формування самоосвітньої компетентності як сучасна педагогічна проблема // Проблеми фахової підготовки вчителя початкової школи в контексті становлення нової української школи : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 2 грудня 2016). – Івано-Франківськ : НАІР, 2017 С. 78-81.
2. *Калугіна Т. В.* Сутнісна характеристика поняття "розвиток" і "саморозвиток" педагога в умовах модернізації української освіти / Т. В. Калугіна // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. – Чернігів : ЧНПУ, 2018. – Вип. 151. Том 2. – С. 27-32.
3. *Матвієнко О. В.* Психолого-педагогічний супровід у структурі професійного вдосконалення педагога. / О. В. Матвієнко // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання. – Випуск 28: збірник наукових праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017 – С. 115-123.
4. *Цокур Р. М.* Формування потенціалу професійного саморозвитку в майбутніх викладачів вищої школи у процесі магістерської підготовки : дис. ... канд. пед. наук. / Р. М. Цокур. – О., 2004. – 245 с. – Бібліогр.: 191-205.

References :

1. Kaluhina T. V. Formuvannia samoosvitnoi kompetentnosti yak suchasna pedahohichna problema // Problemy fakhovoi pidhotovky vchytelia pochatkovoї shkoly v konteksti stanovlennia novoi ukrainskoi shkoly : zbirnyk tez mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (m. Kyiv, 2 hrudnia 2016). – Ivano-Frankivsk : NAIR, 2017 S. 78-81.
2. Kaluhina T. V. Sutnisna kharakterystyka poniattia "rozvytok" i "samorozvytok" pedahoha v umovakh modernizatsii ukrainskoi osvity / T. V. Kaluhina // Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka. Serii: Pedahohichni nauky. – Chernihiv : ChNPU, 2018. – Vyp. 151. Tom 2. – S. 27-32.
3. Matviienko O. V. Psykholoho-pedahohichni suprovid u strukturi profesiinoho vdoskonalennia pedahoha. / O. V. Matviienko // Naukovyi chasopys NPU im. M. P. Drahomanova. Serii 17. Teoriia i praktyka navchannia ta vykhovannia. – Vypusk 28: zbirnyk naukovykh prats. – Kyiv : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2017 – S. 115-123.
4. Tsokur R. M. Formuvannia potentsialu profesiinoho samorozvytku v maibutnikh vykladachiv vyshchoi shkoly u protsesi mahisterskoi pidhotovky : dys. ... kand. ped. nauk. / R. M. Tsokur. – O., 2004. – 245 s. – Bibliohr.: 191-205.

Калугина Т. В. Динамика готовности к профессиональному саморазвитию преподавателей иностранного языка в высших учебных заведениях I-II уровней аккредитации.

В статье рассмотрена проблема готовности преподавателей иностранного языка к профессиональному саморазвитию; выделены этапы процесса профессионального саморазвития преподавателя иностранного языка в высшем учебном заведении I-II уровней аккредитации; очерчены пути подготовки и совершенствования профессионального мастерства преподавателя иностранного языка I-II уровней аккредитации, которые находятся в плоскости приоритетных задач образовательной политики Украины, ведь сегодня преподаватель в высших учебных заведениях I-II уровней аккредитации, рассматривается не только как ключевая фигура учебно-воспитательного процесса, но и как активный участник происходящих в мире изменений в целом. Профессиональное саморазвитие – это сознательная работа по совершенствованию своей личности, которая реализуется в жизни как профессионал, направленная на развитие своих профессиональных знаний, умений и навыков, обеспечивающих рост профессиональной компетентности, непрерывный личностное развитие и успешную профессиональную реализацию преподавателя иностранного языка в высших учебных заведениях I-II уровней аккредитации.

Ключевые слова: профессиональное саморазвитие, преподаватель иностранного языка, профессионально-педагогическая компетентность.

Kaluhina Tetyana. Dynamics of readiness for professional development of foreign language teachers in higher education institutions of I-II levels of accre

The problem of foreign language teacher's readiness to professional self-development is considered; stages of professional self-development of teacher of foreign language in high school are singled out; outlined the ways of training and improvement of professional skill of the teacher of foreign language, which is in the plane of the priorities of education policy Ukraine, because today the teacher is seen not only as a key figure in the educational process, but also as an active participant in the changes occurring in the world. Professional self-development of foreign language teachers is a conscious work on the perfection of his personality, which is realized in life as a professional, aimed at developing his professional knowledge, abilities and skills, which ensure the growth of professional competence of foreign language teachers, continuous personal development and successful professional implementation.

Keywords: professional self-development, teacher of a foreign language, professional-pedagogical competence, higher education institutions of I-II levels of accreditation.

УДК 378.175

Кириченко П. В.

РОЗВИТОК КОМПЕТЕНТІСНИХ ЦІННОСТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВЧИТЕЛЯ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

*Якщо вчитель поєднує в собі любов до справи і до дітей,
він – досконалий учитель*

В. Сухомлинський

У статті стверджується, що знання й уміння, якими володіє педагог, не є гарантом його професійної компетентності. Більшість вітчизняних дослідників включають у поняття "компетентність", крім знань і умінь у певній галузі, різноманітні утворення – цінності, мотиви, ставлення, тобто компетентнісні цінності, що актуалізує тему і для освітньої сфери.

Належить враховувати емоційно-почуттєве відображення навколишнього світу особистістю педагога, у процесі якого виробляються компетентнісні цінності, без яких неможливий виховний результат. Така різноманітність вимог до педагога, навіть якщо він наділений природними даними до обраної професії, має заохотити його до творчого саморозвитку, спрямованості до вершин професіоналізму.

Ключові слова: компетентність, компетентнісні цінності, освітній процес, педагогічна дія, професійна діяльність.